

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 40/2023-64

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Dudíša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného doc. PhDr. JUDr. Marcelou Tittlovou, PhD., LL.M., advokátkou, Bernolákova 492/5, Modra, proti postupu Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 263/2022 a proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Nt 15/2022 a jeho uzneseniu z 27. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 263/2022 **boli porušené** právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a princíp prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Sťažovateľovi **priznáva** primerané finančné zadosťučinenie v sume **1 500 eur**, ktoré je mu Okresný súd Bratislava II **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Bratislava II **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **1 058,76 eur** a zaplatiť ich jeho právnej zástupkyni do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Nt 15/2022 a jeho uznesením z 27. septembra 2022 **boli porušené** právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a princíp prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
5. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 8 Nt 15/2022 z 27. septembra 2022 **zrušuje** a **v e c v r a c i a** Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

6. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** primerané finančné zadostučinenie v sume **1 500 eur**, ktoré **j e** mu Okresný súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **632,11 eur** a zaplatiť ich jeho právnej zástupkyni do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

8. Vo zvyšnej časti ústavným sťažnosťami **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa prvou ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 8. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd BA II“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 263/2022. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že okresný súd BA II je povinný ďalej vo veci konať v súlade so zákonom a je povinný zrušiť nariadenie výkonu nezákonného trestu odňatia slobody. Sťažovateľ navrhuje, aby mu ústavný súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z prvej ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol 19. júla 2022 obmedzený na osobnej slobode z dôvodu, že tohto istého dňa viedol motorové vozidlo, hoci vedenie motorového vozidla mal právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd BA I“) v konaní sp.zn.0 T 179/2018 zakázané (trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel všetkého druhu) na tri roky s tým, že tento trest uplynie 13. augusta 2023. Pri vedení motorového vozidla bol policajnou hliadkou zastavený a bol obmedzený na osobnej slobode ako podozrivý podľa § 85 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) .

3. Po obmedzení osobnej slobody bol vypočutý, následne mu bolo vznesené obvinenie a okresný súd BA II vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) rozhodoval v skrátanom konaní.

4. Pred sudcu pre prípravné konanie bol na účely výsluchu predvedený 21. júla 2022. Následne bol sťažovateľovi doručený trestný rozkaz z 21. júla 2022, kde bol uznaný vinným zo spáchania špecifikovaného trestného činu a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov. Sťažovateľ podal hneď do zápisnice odpor proti trestnému rozkazu. Jeho obhajca doručil následne odôvodnený odpor z 25. júla 2022, v ktorom tiež odkázal na odpor podaný sťažovateľom.

5. Následne okresný súd BA II rozhodoval o návrhu prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby, sťažovateľ bol vypočutý k návrhu a následne okresný súd BA II rozhodnutím z 21. júla 2022 vzal sťažovateľa do väzby. Sťažovateľ priamo do zápisnice podal sťažnosť proti rozhodnutiu o vzatí do väzby, ktorú následne doplnil obhajca sťažovateľa písomne odôvodnenou sťažnosťou.

6. Sťažovateľ nastúpil 21. júla 2022 do väzby, pričom väzba mu začala plynúť od obmedzenia jeho osobnej slobody (od 19. júla 2022). Toho istého dňa bol sťažovateľ preradený do výkonu trestu odňatia slobody z dôvodu, že výkon trestu má prednosť pred výkonom väzby s tým, že má vykonať v rade za sebou tri právoplatne uložené tresty odňatia slobody.

7. Sťažovateľ si vyžiadal výpis z evidencie vykonaných trestov, z ktorého vyplýva, že vykonáva „*nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov, ktorý mi bol uložený trestným rozkazom OS BA II v konaní pod sp. zn. 0 T/263/2022 s tým, že od 19. 7. - 21. 7. 2022 som bol vo väzbe a následne od 21. 07. 2022 vykonávam trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov.*“.

8. Sťažovateľ si k uvedenej veci vyžiadal ďalšie podklady, pričom mu bolo doručené uznesenie okresného súdu BA II č. k. 0 T 263/2022 z 22. júla 2022 o vzatí do väzby v predmetnej trestnej veci a nariadenie výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody z 21. júla 2022 vo veci sp. zn. 0 T 263/2022.

9. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 40/2023-27 z 24. januára 2023 bola prvá ústavná sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

10. Sťažovateľ sa druhou ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 2. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 1 a 2 ústavy a svojich práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu BA I a jeho uznesením č. k. 8 Nt 15/2022 z 27. septembra 2022. Sťažovateľ navrhuje zaviazať okresný súd BA I „*ďalej vo veci opätovne konať po zrušení nezákonného rozhodnutia vydaného v konaní 8Nt/15/2022 a to v súlade so zákonom*“. Zároveň navrhuje priznať mu finančné zadostučinenie v sume 5 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

11. Z druhej ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd BA I uznesením č. k. 8 Nt 15/2022 z 27. septembra 2022 rozhodol podľa § 407 ods. 3 Trestného poriadku tak, že sťažovateľovi ako odsúdenému určil spoločný spôsob výkonu postupne uložených trestov v trestnej veci okresného súdu BA II vedenej pod sp. zn. 0 T 263/2022, v trestnej veci Okresného súdu Pezinok vedenej pod sp. zn. 2 T 147/2013 a trestnej veci okresného súdu BA II vedenej pod sp. zn. 0 T 222/2022 v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

12. Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 58/2023-11 z 2. februára 2023 bola druhá ústavná sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu. Následne uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 3/2023-7 z 1. marca 2023 boli veci vedené na ústavnom súde pod sp. zn. IV. ÚS 40/2023 a sp. zn. I. ÚS 58/2023 spojené na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. IV. ÚS 40/2023.

II. Argumentácia sťažovateľa

13. V prvej ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu BA II v napadnutom konaní boli porušené označené práva podľa ústavy a dohovoru. Sťažovateľ predovšetkým argumentuje, že mu bol nariadený výkon trestu odňatia slobody bez zákonného podkladu – právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu, keďže trestný rozkaz z 21. júla 2022 napadol odporom. Poukazuje tiež na to, že v napadnutom konaní nebol nikdy prepustený z väzby.

14. Sťažovateľ argumentuje, že na podaný odpor nutne nadväzuje súdne konanie, v ktorom buď obžalovaný vezme odpor späť, alebo po prednese obžaloby sa trestný rozkaz zrušuje a prebehne hlavné pojednávanie s možnosťou uplatniť všetky procesné práva a povinnosti, ktoré obžalovanému patria. V jeho prípade tento postup nebol dodržaný a napriek podanému odporu mu bol nariadený výkon trestu odňatia slobody bez riadneho procesu a bez právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Okrem porušenia procesných práv bol porušený aj princíp prezumpcie neviny. Uznesenie o vzatí do väzby nemožno považovať za rozhodnutie o vine a treste, keďže je to rozhodnutie o zabezpečovacom inštitúte.

15. Sťažovateľ tiež poukázal na časové súvislosti rozhodovania vo svojej trestnej veci. Dňa 21. júla 2022 podal odpor, bol mu nariadený výkon trestu, hoci bol vzatý do väzby rozhodnutím okresného súdu BA II. Uznesenie o vzatí do väzby je datované až k 22. júlu 2022, pritom o väzbe okresný súd BA II rozhodol preukázateľne už o deň skôr. O sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby rozhodol sťažnostný súd tak, že sťažnosti vyhovel z dôvodu, že sťažovateľ vykonáva trest odňatia slobody, preto je výkon väzby bezpredmetný. Zákonnosťou výkonu trestu sa sťažnostný súd nezaoberal.

16. K zásahu do sťažovateľových práv došlo aj v dôsledku rozdielneho režimu väzby a výkonu trestu odňatia slobody. Vo výkone väzby možno prijímať návštevy akýchkoľvek osôb, nielen blízkych osôb, vo väzbe možno telefonovať nielen s blízkymi osobami, ale so zvolenými piatimi osobami, pri ktorých je schválený telefonický kontakt. Sťažovateľ tvrdí, že týchto práv bol zo dňa na deň zbavený, a to bez zákonného podkladu, musel teda riešiť, *„prečo mi zrazu vymazali všetky telefonické kontakty, na návštevy som si nemohol zavolať priateľov a priateľku, celkovo nariadením výkonu trestu mi boli odňaté viaceré oprávnenia, ktoré má osoba väzobne stíhaná a uvedení skutočnosť považujem za citelnú ujmu spoločne s narušením všetkých princípov právnej istoty a spravodlivosti v demokratickom a právnom štáte.“*

17. S poukazom na vymedzené skutkové okolnosti, ktoré predstavujú pochybenia orgánov činných v trestnom konaní, pričom *„takéto fatálne pochybenia sa nemôžu v právnom a demokratickom štáte stávať a sú zásadným nedostatkom činnosti štátnych orgánov, ktoré ma pozbavili všetkých procesných práv, ktoré mám, ústavných práv, práv, ktoré mi patria podľa Dohovoru“*, sa sťažovateľ domáha aj primeraného finančného zadosťučinenia.

18. Dňa 4. októbra 2022 sťažovateľ doplnil prvú ústavnú sťažnosť a priložil k nej ďalšiu prílohu – uznesenie č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022, ktorým okresný súd BA II rozhodol vyššou súdnou úradníčkou o započítaní doby väzby sťažovateľa (od 19. júla 2022 do 21. júla 2022) do uloženého trestu v trvaní 10 mesiacov rozhodnutím – trestným rozkazom okresného súdu BA II vydaným v konaní sp. zn. 0 T 263/2022.

19. Podstatou druhej ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru tým, že okresný súd BA I zaradil do rozhodovania o spôsobe vykonania viacerých trestov uložených po sebe s rôznym spôsobom výkonu aj taký trest (týkajúci sa konania vedeného pod sp. zn. 0 T 263/2022), ktorý nemá základ v právoplatnom a vykonateľnom trestnom rozkaze, t. j. taký trest, ktorý mu nikdy nebol právoplatne uložený. Sťažovateľ prezentuje názor, že od tohto trestu, resp. aj od jeho zohľadnenia záviselo určenie jednotného spôsobu vykonania trestu odňatia slobody, teda rozhodnutie o spôsobe a o miere, akou bude obmedzený na osobnej slobode počas výkonu trestu odňatia slobody (stredný stupeň stráženia).

20. Sťažovateľ je toho názoru, že okresný súd BA I postupoval v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Nt 15/2022 nedôsledne, keď svoje rozhodnutie založil aj na takom treste, ktorý mu nikdy nebol právoplatne uložený, t. j. neskúmal existenciu rozhodnutí, ktorými mu mali byť uložené nepodmienečné tresty, ako ani výpis či odpis z registra trestov. Sťažovateľ je presvedčený, že týmto postupom okresného súdu BA I, ktorého výsledkom je napadnuté uznesenie, zasiahol do jeho práva na spravodlivé prejednanie a spravodlivé rozhodnutie vo veci zjednotenia spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, ako aj do práva na osobnú slobodu, keďže určený spôsob výkonu trestu zvolil aj s ohľadom na taký trest, ktorý mu nikdy nebol právoplatne uložený. Týmto postupom došlo k porušeniu jeho ďalších práv, a to tých, ktoré by mal v ústave s minimálnym stupňom stráženia a ktoré mu boli odopreté v ústave so stredným stupňom stráženia.

III.

Vyjadrenia okresných súdov a repliky sťažovateľa

III.1. Vyjadrenia okresného súdu BA II:

21. Pred predbežným prerokovaním prvej ústavnej sťažnosti ústavný súd vyzval okresný súd BA II podľa § 60 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), aby sa k prvej ústavnej sťažnosti vyjadril. Na výzvu ústavného súdu predseda okresného súdu BA II v prípise č. k. 1 Spr 101/2022 z 12. októbra 2022 zaslal vyjadrenie, v ktorom uviedol, že sa oboznámil so súdnym spisom a zistil stanovisko zákonného sudcu. Pripustil, že v podstatných častiach opis skutkového stavu v ústavnej sťažnosti zodpovedá jeho zisteniam zo súdneho spisu. Nesúhlasil však s vyjadrením sťažovateľa, že nikdy nebol prepustený z väzby v napadnutom konaní.

22. Predseda okresného súdu BA II uviedol, že trestnej veci sp. zn. 0 T 263/2022 bezprostredne predchádzalo a bezprostredne s ňou aj súvisí konanie vedené okresným súdom BA II pod sp. zn. 0 T 222/2022, v ktorom sťažovateľovi bol trestným rozkazom z 20. júna 2022 uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov, pričom sa vzdal práva podať odpor. Prokurátor vzal späť svoj návrh na vzatie do väzby, sťažovateľ bol vyzvaný na nastúpenie do výkonu trestu odňatia slobody v lehote 14 dní (od 20. júna 2022).

23. V trestnej veci sp. zn. 0 T 263/2022 bola na sťažovateľa 20. júla 2022 podaná obžaloba a návrh na jeho vzatie do väzby. Dňa 21. júla 2022 bol sťažovateľ vypočutý a následne bol vydaný trestný rozkaz, ktorého písomné vyhotovenie bolo stranám doručené, pričom sťažovateľ podal odpor.

24. Následne bol sťažovateľ vzatý do väzby uznesením, proti ktorému podal sťažnosť. Okrem nariadenia výkonu trestu z 21. júla 2022 bol v ten istý deň vydaný aj príkaz na prijatie do väzby. Na pokyn zákonného sudcu sa zistilo, že v trestnej veci sp. zn. 0 T 222/2022 bol 20. júna 2022 vydaný trestný rozkaz, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť toho istého dňa. V tej istej trestnej veci bol 19. júla 2022 vydaný príkaz na dodanie do výkonu trestu odňatia slobody, z ktorého vyplýva, že bol 20. júna 2022 vyzvaný na nástup výkonu trestu odňatia slobody (do 4. júla 2022), pričom výzvu prevzal osobne 20. júna 2022, na výkon trestu však nenastúpil. V trestnej veci sp. zn. 0 T 263/2022 bol 22. júla 2022 vydaný príkaz na prepustenie, ktorého výrok obsahuje príkaz, aby bol sťažovateľ ihneď prepustený z väzby za súčasného nástupu výkonu trestu odňatia slobody nariadeného mu okresným súdom BA II uloženým trestným rozkazom č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2012. V odôvodnení príkazu je však odkaz na nariadenie výkonu trestu z 20. júna 2022 uloženého mu trestným rozkazom okresného súdu BA II č. k. 0 T 222/2022 z 20. júna 2022. Uvedené konštatuje aj Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v uznesení č. k. 3 Tos 83/2022 z 10. augusta 2022, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu BA II č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby. Súčasťou spisu je aj hlásenie zmien z Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava (ďalej len „ÚVTOS“) z 22. júla 2022, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ bol 21. júla 2022 dodaný do výkonu väzby na príkaz okresného súdu BA II sp. zn. 0 T 263/2022.

25. Z obsahu spisu sp. zn. 0 T 263/2022 vyplýva, že sťažovateľ bol 21. júla 2022 prijatý do väzby, z ktorej bol na základe príkazu na prepustenie prepustený 22. júla 2022 za súčasného nástupu výkonu trestu odňatia slobody.

26. Predseda okresného súdu BA II potvrdil, že trestný rozkaz č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022 z dôvodu podaného odporu nie je právoplatný a vykonateľný. Krajský súd vrátil spis 2. septembra 2022 a okresný súd BA II v súčasnosti vykonáva procesné úkony potrebné na nariadenie termínu hlavného pojednávania. Na uvedenom základe považuje predseda okresného súdu BA II ústavnú sťažnosť za nedôvodnú.

27. Na podnet ústavného súdu sa k veci vyjadril aj zákonný sudca v prípise doručenom 9. januára 2023, v ktorom uviedol, že sťažovateľ proti trestnému rozkazu z 22. júla 2022 podal odpor. Následne bol sťažovateľ vzatý do väzby. Po rozhodnutí o väzbe sudca pre prípravné konanie zistil, že vo veci okresného súdu BA II vedenej pod sp. zn. 0 T 222/2022 bol 19. júla 2022 vydaný rozkaz na dodanie do výkonu trestu, a preto rozhodol o prepustení sťažovateľa z väzby s tým, že sťažovateľ nastúpi na výkon trestu odňatia slobody nariadený vo veci sp. zn. 0 T 222/2022.

28. Vo veci sp. zn. 0 T 263/2022 sudca pre prípravné konanie ani vyšší súdny úradník nevypracovali príkaz na prijatie do výkonu trestu odňatia slobody a ani takýto pokyn administratívnym zamestnancom okresného súdu BA II nedali, čo vyplýva aj zo spisového materiálu. Po zistení, že sťažovateľovi bol nariadený výkon trestu vo veci sp. zn. 0 T 263/2022, okresný súd BA II ďalej zistil, že nariadenie výkonu trestu v uvedenej veci bolo do ÚVTOS doručené elektronickou poštou. V spise však o tomto doručení nie je záznam a taktiež absentuje potvrdenie ÚVTOS o tom, že sťažovateľ nastúpil výkon trestu vo veci sp. zn. 0 T 263/2022, a tak „Z týchto dôvodov nemohol súd podniknúť žiadne kroky k odstráneniu vzniknutej situácie skôr, kým nebol na túto okolnosť upozornený Ústavným súdom, keďže o tejto skutočnosti nemal žiadnu vedomosť.“.

29. Na záver zákonný sudca uviedol, že zrejme išlo o iniciatívu asistentky, ktorá v rozhodnom čase vykonávala prvú samostatnú pohotovosť, pričom postupovala „*bez akéhokoľvek pokynu či konzultácie zo strany sudcu pre prípravné konanie či vyššie súdneho úradníka.*“.

30. Predseda okresného súdu BA II v prípise z 31. januára 2023 uviedol, že nepovažuje za potrebné osobitne sa vyjadriť k podaniu sťažovateľa doručenému 26. januára 2023, zotrval na svojom pôvodnom vyjadrení. Uviedol tiež, že okresný súd BA II vo veci samej rozhodol na hlavnom pojednávaní 10. januára 2023 rozsudkom, ktorého písomnú verziu zákonný sudca vyhotovuje.

III.2. Repliky sťažovateľa k vyjadreniam okresného súdu BA II:

31. Sťažovateľ v reakcii na vyjadrenie predsedu okresného súdu BA II poskytol svoje stanovisko v podaní doručenom ústavnému súdu 25. októbra 2022. Sťažovateľ akceptoval tvrdenie predsedu okresného súdu BA II, že trestný rozkaz vo veci sp. zn. 0 T 263/2022 sa nestal právoplatným a vykonateľným v dôsledku sťažovateľom podaného odporu. Následne však uviedol, že „*(v)šetky ďalšie tvrdenia uvedené vo Vyjadrení predsedu OS BA II nemajú oporu v spisovom materiáli...*“.

32. Sťažovateľ neakceptoval tvrdenie, že v trestnej veci sp. zn. 0 T 263/2022 bol prepustený z väzby z dôvodu nástupu na výkon trestu odňatia slobody v inej trestnej veci. Zotrváva na tvrdení, že do výkonu trestu bol vzatý v trestnej veci sp. zn. 0 T 263/2022, t. j. bez právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Aktuálne sťažovateľ vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu nebol uložený v spravodlivom súdnom procese a právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu, čo vyplýva z ním predložených dôkazov.

33. V tomto smere sťažovateľ poukazuje na príkaz na svoje prijatie do väzby č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022; uznesenie okresného súdu BA II sp. zn. 0 T 263/2022, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby; príkaz na prepustenie z väzby okresného súdu BA II č. k. 0 T 263/2022 z 22. júla 2022, ktorým sa nariadilo, aby bol sťažovateľ prepustený z väzby za súčasného nástupu na výkon trestu odňatia slobody uložený trestným rozkazom okresného súdu BA II č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022 v trvaní 10 mesiacov; nariadenie výkonu trestu okresného súdu BA II sp. zn. 0 T 263/2022, ktorým bol sťažovateľovi nariadený výkon trestu odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov (uložený trestným rozkazom okresného súdu BA II v konaní sp. zn. 0 T 263/2022) – do výkonu trestu sa započítava doba obmedzenia na osobnej slobode od 19. júla 2022 do 21. júla 2022, pričom na výkon trestu je potrebné nastúpiť ihneď; skrátený výpis klienta – vyžiadaný od ÚVTOS, „*z ktorého preukázateľne vyplýva, že odsúdený [REDAKOVANÉ] vykonáva po sebe 3 tresty odňatia slobody: NEPO trest 10 mesiacov uložených trestným rozkazom OS BA II v konaní pod sp. zn. 0T/263/2022; NEPO trest 1 rok a 7 mesiacov a 26 dní uložených Krajským súdom Košice sp. zn. 6 Tos/117/2021; NEPO trest 10 mesiacov uložených trestným rozkazom OS BA II v konaní pod sp. zn. 0T/222/2022.*“.

34. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ nebol prepustený z väzby na výkon trestu odňatia slobody vo veci sp. zn. 0 T 222/2022, keď uvedený trest bude vykonávať v poradí ako posledný. Uvedený prehľad preukazuje tvrdenia sťažovateľa, t. j. že aktuálne vykonáva trest odňatia slobody bez právoplatného a vykonateľného rozhodnutia.

35. Uvedená skutočnosť má ďalšie negatívne dôsledky na postavenie sťažovateľa. Podľa uvedených dôkazov má sťažovateľ vykonať tri tresty odňatia slobody v ústavoch s rôznym stupňom stráženia,

ÚVTOS teda podal návrh na zjednotenie vonkajšej diferenciácie výkonu trestu u sťažovateľa. Okresný súd BA I uznesením č. k. 8 Nt 15/2020 z 27. septembra 2022 sťažovateľovi určil na účely výkonu stredný stupeň stráženia „z dôvodu, že má nariadený výkon troch trestov odňatia slobody: OS BA II sp. zn. 0T/263/2022 v trvaní 10 mesiacov so stredným stupňom stráženia; KS KE sp. zn. 6Tos/117/2021 v trvaní 1 rok a 7 mesiacov a 26 dní v ústave s minimálnym stupňom stráženia; OS BA II 0T/222/2022 v trvaní 10 mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.“. Okresný súd BA I vychádzal z podkladov predložených ÚVTOS, z ktorých vyplývalo, že má vykonať tri tresty odňatia slobody, medzi ktorými je aj trest uložený trestným rozkazom vo veci sp. zn. 0 T 263/2022. Aj uvedené uznesenie preukazuje tvrdenia sťažovateľa v prvej ústavnej sťažnosti.

36. V podaní doručenom ústavnému súdu 26. januára 2023 sťažovateľ reagoval na stanovisko zákonného sudcu v prípise doručenom ústavnému súdu 9. januára 2023. Sťažovateľ poukázal na to, že ako prílohu k replike doručenej 25. októbra 2022 doložil nariadenie výkonu trestu z 21. júla 2022 v trestnej veci sp. zn. 0 T 263/2022, ktoré do ÚVTOS bolo podľa pečiatky doručené 22. júla 2022. Predmetné nariadenie výkonu trestu bolo podpísané vyššou súdnou úradníčkou [REDAKOVANÉ] (vlastnoručný podpis). Uvedená skutočnosť „v plnom rozsahu dementuje vyjadrenia zákonného sudcu o tom, že vyšší súdny úradník Okresného súdu Bratislava II nikdy nevydali rozhodnutie o nariadení výkonu trestu v trestnej veci sp. zn. 0 T/263/2022. V zmysle tohto Nariadenia, na výkon trestu mám nastúpiť ihneď“. Uvedené rovnako tak dementuje vyjadrenia zákonného sudcu o tom, že ide o samostatnú iniciatívu asistentky, ktorá konala bez pokynu.“.

37. Ďalej na doplnenie uviedol, že k replike priložil aj výpis z ÚVTOS z 22. augusta 2022, podľa ktorého mal po sebe vykonávať tri tresty odňatia slobody. Pri týchto trestoch bol odlišný spôsob ich výkonu, preto ÚVTOS podal návrh okresnému súdu BA I na zjednotenie spôsobov výkonu trestu. Aj okresný súd BA I vychádzal zo skutočnosti, že na výkon má v poradí za sebou tri tresty odňatia slobody vrátane trestu uloženého v konaní sp. zn. 0 T 263/2022. Vo veci tak pochybil nielen okresný súd BA II, ale na toto pochybenie nadviazalo pochybenie okresného súdu BA I, „ktorý do procesu posudzovania spôsobu akým vykonám uložené tresty zahrnul aj trest, ktorý mi nikdy uložený právoplatným a vykonateľným rozhodnutím nebol.“.

38. V podaní doručenom 31. januára 2023 sťažovateľ reagoval na vyjadrenie zákonného sudcu a tiež na vyjadrenie predsedu okresného súdu BA II doručené ústavnému súdu 31. januára 2023. Sťažovateľ opätovne poukázal na nariadenie výkonu trestu opatrené pečiatkou okresného súdu BA II a vlastnoručne podpísané vyššou súdnou úradníčkou [REDAKOVANÉ]. Súčasťou tohto nariadenia je aj započítanie väzby do trestu odňatia slobody a sťažovateľ je v ňom označený ako odsúdený. Uvedené nariadenie výkonu trestu bolo do ÚVTOS odoslané elektronicky. Chýbajúce záznamy o doručení, o tom, kto ho realizoval, a pod. svedčia o nedostatočnom vedení súdneho spisu.

39. Okresný súd BA II zlyhal pri výkone trestnej justície, keď tvrdí, že „nikdy neboli vypracované také rozhodnutia a podklady pre výkon trestu, ktoré reálne vypracované boli a preukázateľne existujú...“. Okresný súd BA II tiež tvrdí, že v spise k trestnej veci sp. zn. 0 T 263/2022 sa nenachádzajú rozhodnutia a dokumenty, z ktorých by vyplývalo nariadenie výkonu trestu v uvedenej trestnej veci a dôkazy o tom, že nariadenie výkonu trestu bolo do ÚVTOS zaslané. Ide pritom o podstatné dokumenty, ktorých absencia svedčí o porušení povinností pri vedení súdneho

spisu. Sťažovateľ v tomto kontexte poukazuje na to, že približne 6 mesiacov vykonával trest odňatia slobody, ktorý mu nikdy nebol právoplatne uložený. K porušeniu označených práv sťažovateľa pritom viedlo aj nadväzujúce pochybenie okresného súdu BA I v konaní o zjednotení výkonu troch trestov odňatia slobody.

40. Sťažovateľ zotrval aj na svojom vyjadrení k pôvodnému vyjadreniu predsedu okresného súdu BA II, pričom nepovažoval za správne, „*ak sa predseda OS Bratislava II nevyjadrí k podľa môjho názoru zásadným pochybeniam v postupe spravovaného a riadeného súdu v mojej trestnej veci sp. zn. 0 T/263/2022*“, a to k nariadeniu trestu odňatia slobody, ktorý nebol uložený právoplatným rozhodnutím a k absencii podstatných dokumentov v súdnom spise.

III.3. Vyjadrenie okresného súdu BA I:

41. Na výzvu ústavného súdu predseda okresného súdu BA I v prípise č. k. 1 SprV 93/2023 z 23. februára 2023 zaslal vyjadrenie k druhej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, v ktorom uviedol, že po preštudovaní spisu a druhej ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že „*zákonný sudca splnil svoje zákonné povinnosti v konaní v súlade s právnym poriadkom SR, ako aj so všetkými v čase dostupnými informáciami.*“.

42. V priloženom vyjadrení zo 16. februára 2023 zákoný sudca vo veci sp. zn. 8 Nt 15/2022 uviedol, že pri prejednávaní a rozhodovaní o návrhu riaditeľa ÚVTOS z 3. augusta 2022 na určenie spoločného spôsobu výkonu postupne uložených trestov u sťažovateľa «*vychádzal z hodnotenia riaditeľa... ÚVTOS... zo dňa 03. 08. 2022, najmä z prílohy „skrátenej výpis klienta“ v rámci ktorého sú uvedené výkony väzieb a právoplatne uložených trestov odňatia slobody, vrátane rozhodnutí a opatrení súdov vedúcich k samotnému výkonu jednotlivých právoplatne uložených trestov.*». Medzi uloženými trestami, ktoré tvorili aj predmet rozhodovania, bol aj trest uložený sťažovateľovi ako odsúdenému trestným rozkazom okresného súdu BA II č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022. Toto odsúdenie „*bolo zaznamenané aj v lustrácii ZVJS realizovanej tunajším súdom dňa 08. 08. 2022.*“.

43. Zákoný sudca pri rozhodovaní o návrhu riaditeľa ÚVTOS nevychádzal z odpisu registra trestov z 8. augusta 2022 z dôvodu, že predmetný trestný rozkaz okresného súdu BA II sp. zn. 0 T 263/2022 mal nadobudnúť právoplatnosť 21. júla 2022, a teda toto odsúdenie „*z dôvodu časového, ešte nemohlo byť Registrom trestov Generálnej prokuratúry SR zaznamenané*“, pričom podľa § 407 ods. 3 Trestného poriadku návrh na rozhodnutie súdu o určení spoločného výkonu postupne uložených trestov je povinný podať riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, bezodkladne po tom, čo sa o postupne uložených trestoch odňatia slobody s rôznym spôsobom ich výkonu dozvie. O návrhu rozhodne súd najneskôr do 60 dní od jeho doručenia. Zákoný sudca pri rozhodovaní o návrhu riaditeľa ÚVTOS „*vychádzal z prezumpcie správnosti skrátenej výpisu klienta, ktorý je prílohou k návrhu riaditeľa a z lustrácie ZVJS.*“.

44. Zákoný sudca poukázal aj na to, že okresný súd BA II vo veci sp. zn. 0 T 263/2022 realizoval aj porozsudkovú činnosť, keď vydal uznesenie o započítaní doby zadržania, uznesenie o vzatí do väzby a dodaní do výkonu trestu odňatia slobody. Aj z uvedeného dôvodu okresný súd BA I v čase rozhodovania 14. októbra 2022 nemal dôvod pochybovať o tom, že trestný rozkaz okresného súdu BA II sp. zn. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022 nenadobudol právoplatnosť.

III.4. Replika sťažovateľa k vyjadreniu okresného súdu BA I:

45. Sťažovateľ v reakcii na vyjadrenie predsedu okresného súdu BA I a zákonného sudcu poskytol svoje stanovisko v podaní doručenom ústavnému súdu 10. marca 2023. Sťažovateľ uviedol, že ak by zákonný sudca vychádzal z rozhodnutí súdov, ktorými boli nariadené výkony trestov, musel by zistiť, že vo veci sp. zn. 0 T 263/2022 absentuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie o uložení trestu. Zdôraznil tiež, že návrh riaditeľa ÚVTOS a jeho prílohy nemajú povahu verejnej listiny, preto im nesvedčí prezumpcia správnosti, „*a teda z hľadiska obsahu a pravdivosti, správnosti je potrebné ich preverovať...*“. Zákonný sudca mal dôsledne preverovať návrh a „*minimálne*“ si mal vyžiadať právoplatné rozhodnutia súdov, ktorými sa jednotlivé tresty ukladali. Takto by dospel k záveru, že návrh riaditeľa ÚVTOS je vecne a obsahovo nesprávny. Zákonný sudca sa obmedzil na „*minimalistické a veľmi formalistické posúdenie návrhu*“, preto do svojho rozhodnutia zahrnul aj trest, ktorý nikdy nebol právoplatne uložený. Postup zákonného sudcu bol takto nesprávny a nedôsledný. Vyjadrenie predsedu okresného súdu BA I považuje sťažovateľ za zmätočné a nedôsledné, preto sa k nemu nebude vyjadrovať.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavných sťažností

46. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní okresných súdov a sťažovateľa dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.1. Všeobecné ústavnoprávne východiská:

47. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

48. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).

49. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musia byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

50. Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 152 ods. 4 ústavy).

51. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00). Požiadavka obsiahnutá v tomto článku sa nemôže definovať *in abstracto*, ale musí sa posúdiť v rámci okolností každej veci vrátane toho, čo v ústavnej sťažnosti uviedol sťažovateľ (I. ÚS 109/03). Ústavný súd preto v prípade čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

52. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) uviedol, že čl. 5 dohovoru uchováva základné ľudské právo, a to ochranu jednotlivca pred svojvoľnými zásahmi štátu do jeho práva na slobodu (rozsudok Veľkej komory vo veci Saadi proti Spojenému kráľovstvu z 29. 1. 2008, bod 63).

53. Každé pozbavenie slobody musí spadať pod niektorú z výnimiek uvedených v čl. 5 ods. 1 písm. a) až f) a musí byť „zákonné“. Kde ide o „zákonnosť“ zadržania vrátane otázky, či „konanie ustanovené zákonom“ bolo dodržané, dohovor odkazuje hlavne na vnútroštátne právo a stanovuje povinnosť dodržať hmotné a procesné pravidlá vnútroštátneho práva (Saadi proti Spojenému kráľovstvu, bod 73).

54. Dodržanie vnútroštátneho práva však nepostačuje, čl. 5 ods. 1 dohovoru navyše vyžaduje, aby každé pozbavenie slobody bolo v súlade s jeho účelom, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvoľou. Základnou zásadou je, že žiadne zadržanie, ktoré je svojvoľné, nemôže byť v súlade s čl. 5 ods. 1 a pojem „svojvôle“ v čl. 5 ods. 1 presahuje nesúlad s vnútroštátnym právom, a tak pozbavenie slobody môže byť zákonné v zmysle domáceho práva, ale stále svojvoľné, a teda v rozpore s dohovorom. Vychádzajúc z rozhodnutí ESLP, pojem svojvôľa v kontexte s čl. 5 sa do určitej miery mení v závislosti od toho, o aký druh zadržania ide (Saadi proti Spojenému kráľovstvu, bod 67, 68).

55. Zásada prezumpcie nevinny predstavuje jednu z vedúcich zásad, na ktorých je založené vedené trestné konanie (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku). Vychádza zo všeobecného princípu „*praesumptio boni viri*“, podľa ktorého sa občan zásadne považuje za dobrého a spravodlivého až do okamihu, keď sa preukáže opak. Význam tejto zásady v trestnom procese potvrdzuje aj jej ukotvenie v ústave a v medzinárodných ľudskoprávných dokumentoch. Aj ESLP, ktorého judikatúru ústavný súd

vo svojej rozhodovacej činnosti štandardne zohľadňuje, zvykne chápať obsah uvedenej zásady v dvoch rovinách. V prvom prípade ide o uplatňovanie zásady *in dubio pro reo* predstavujúcej podľa ESLP špecifický výraz zásady prezumpcie neviny, ktorej uplatňovanie si vyžaduje, aby sudcovia rozhodujúci vec obvineného nevychádzali z vopred prijatého presvedčenia, že obvinený spáchal trestný čin, ktorý je mu kladený za vinu, pričom uplatňovanie prezumpcie neviny v uvedenej rovine presahuje do práva na nestranný súd. Druhú rovinu napĺňania zásady prezumpcie neviny judikatúra ESLP prezentuje v požiadavke, aby sa orgány verejnej moci, či už orgány činné v trestnom konaní a súdy, alebo aj iní verejní činitelia, zdržali nevhodných vyjadrení smerovaných k osobe obvineného, ktoré odrážajú názor o vine obvineného ešte pred tým, než bola jeho vina preukázaná zákonným spôsobom – právoplatným odsudzujúcim rozsudkom.

56. Účelom zásady prezumpcie neviny je chrániť každého, kto bol obvinený z trestného činu, pred vyslovením výroku o vine bez toho, aby bola jeho vina preukázaná v súlade so zákonom (rozsudok ESLP vo veci Nölkenbockhoff v. Nemecko z 25. 8. 1987, č. 10300/83). Jej hlavným účelom je chrániť obvineného pred akýmkoľvek súdnym rozhodnutím alebo inými výrokmi príslušných úradných osôb, ktoré sa rovnajú vysloveniu jeho viny bez toho, aby bola táto predtým preukázaná v súlade so zákonom (rozsudok ESLP vo veci Rushiti v. Rakúsko z 21. 3. 2000, č. 28389/95).

57. V zmysle judikatúry ESLP k porušeniu prezumpcie neviny dochádza v prípade, ak rozhodnutie súdu (ale aj vyjadrenie iného verejného činiteľa) odráža vo vzťahu k obvinenej osobe názor, že je táto osoba vinná, a to ešte pred tým, ako bola vina obvineného preukázaná zákonným spôsobom (rozsudok pléna ESLP vo veci Barberà, Messegué a Jabardo v. Španielsko zo 6. 12. 1988, č. 10590/83). Dokonca aj keď vina nie je výslovne formálne konštatovaná, k porušeniu prezumpcie neviny postačuje argumentácia nasvedčujúca tomu, že úradná osoba považuje obvineného za vinného (rozsudok ESLP vo veci Daktaras v. Litva z 10. 10. 2000, č. 42095/98 a obdobne vo veci Allenet de Ribemont v. Francúzsko z 10. 2. 1995, č. 15175/89). Skutočnosť, či namietané výroky úradnej osoby porušujú prezumpciu neviny, má byť posudzovaná v kontexte osobitných okolností, za akých boli tieto výroky urobené (rozsudok ESLP vo veci Adolf v. Rakúsko z 26. 3. 1982, č. 8269/78).

58. Prezentované postuláty judikatúry ESLP týkajúce sa prezumpcie neviny boli prevzaté aj do rozhodovacej činnosti ústavného súdu (pozri napr. nález č. k. III. ÚS 83/01 z 24. januára 2002, uznesenie č. k. II. ÚS 156/08 z 2. apríla 2008, uznesenie č. k. III. ÚS 511/2011 z 22. novembra 2011, uznesenie č. k. II. ÚS 168/2020 z 28. apríla 2020).

IV.2. K prvej ústavnej sťažnosti:

59. Podstatou prvej ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že okresný súd BA II nariadil výkon trestu odňatia slobody bez toho, aby mu takýto trest bol uložený právoplatným a vykonateľným rozhodnutím, pričom sťažovateľ na tomto základe začal výkon tohto trestu odňatia slobody.

60. Sťažovateľ na podporu svojich tvrdení k prvej ústavnej sťažnosti priložil kópiu nariadenia výkonu trestu okresného súdu BA II č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022 vydaného vyššou súdnou úradníčkou, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ „*bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 21. 07. 2022, sp. zn. 0 T/263/2022, právoplatným dňa 21. 07. 2022, pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona... trest odňatia slobody vo výmere 10 /desať/ mesiacov so zarátaním zadržania od 19. 07. 2022*

do 21. 07. 2022... *Odsúdený bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.*“. Na predloženej kópii je nečitateľná prezenčná pečiatka (zrejme opatrená ÚVTOS) s dátumom „22. 07. 2022.“.

61. Sťažovateľ zároveň priložil aj kópiu „*Skrátený výpis klienta*“ z 22. augusta 2022, z ktorej vyplýva, že vykonáva 3 tresty odňatia slobody, pričom 21. júla 2022 o 12.41 h nastúpil na výkon ako prvého v poradí trestu odňatia slobody nariadeného „21. 7. 2022, OS Bratislava II, OT 263/2022... Uložený za: § 348 ods. 1 TZ/2005... Dĺžka trestu: 0r 10m 0d... Súdna diferenciácia: *stredný stupeň stráženia...* Rozhodnutia OČTK a súdov: 21. 7. 2022 OS Bratislava II, *Uznesenie o započítaní doby zadržania, O T 263/2022...*“. V zázname „*Väzba*“ vo veci sp. zn. 0 T 263/2022 je tiež uvedené „*Rozhodnutia OČTK a súdov: 22. 7. 2022, OS Bratislava II, Príkaz na prepustenie z výkonu väzby a zároveň dodanie do výkonu trestu odňatia slobody, 0 T 263/2022, následne nastúpil VTOS vo veci OS Bratislava 2, 0 T 263/2022...*“.

62. V doplnení prvej ústavnej sťažnosti sťažovateľ priložil uznesenie č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022 vydané vyššou súdnou úradníčkou, ktorým okresný súd BA II rozhodol tak, že sťažovateľovi ako odsúdenému sa započítava na základe § 45 ods. 2 Trestného zákona a § 414 ods. 1 Trestného poriadku „*do trestu odňatia slobody vo výmere 10 /desať/ mesiacov, uloženému trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 21. 07. 2022, sp. zn. 0T/263/2022, doba obmedzenia osobnej slobody od 19. 07. 2022 do 21. 07. 2022 vo veci Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 0 T/263/2022.*“. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že okresný súd BA II o započítaní doby obmedzenia osobnej slobody do uloženého trestu rozhodol „*podľa stavu ku dňu nariadenia výkonu trestu*“.

63. Sťažovateľ napokon vo svojej replike doručenej 25. októbra 2022 predložil aj kópiu príkazu na prepustenie okresného súdu BA II č. k. 0 T 263/2022 z 22. júla 2022, ktorým zákonný sudca prikázal, aby bol sťažovateľ ako obžalovaný „*ihneď prepustený z väzby za súčasného nástupu výkonu trestu odňatia slobody nariadeného mu Okresným súdom Bratislava II, uloženého trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 21. 07. 2012, sp. zn. 0 T/263/2022 v trvaní 10 (desať) mesiacov so zaradením do Ústavu... so stredným stupňom stráženia.*“. V odôvodnení príkazu na prepustenie zákonný sudca dospel k záveru, že dôvody väzby (vo veci sp. zn. 0 T 263/2022) pominuli vzhľadom na to, že 20. júna 2022 okresným súdom BA II bolo „*vydané nariadenie výkonu trestu uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 20. 06. 2022, sp. zn. 0 T/222/2022, v trvaní 10 (desať) mesiacov so zaradením do Ústavu... so stredným stupňom stráženia.*“. Kópia príkazu na prepustenie je opatrená prezenčnou pečiatkou ÚVTOS s dátumom „22. 07. 2022“.

64. Z uvedených podkladov vyplýva, že okresný súd BA II nariadil sťažovateľovi výkon neprávoplatného trestu odňatia slobody (nariadenie výkonu trestu z 21. júla 2022 vydané vyššou súdnou úradníčkou). Sťažovateľ bol zároveň prepustený z väzby (vo veci sp. zn. 0 T 263/2022) za súčasného nástupu výkonu (neprávoplatného) trestu odňatia slobody uloženého trestným rozkazom okresného súdu BA II č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022, pričom výrok príkazu na prepustenie z 22. júla 2022 vydaného zákonným sudcom v relevantnej časti prikazuje, aby bol sťažovateľ „*... ihneď prepustený z väzby za súčasného nástupu výkonu trestu odňatia slobody nariadeného mu okresným súdom Bratislava II, uloženého trestným rozkazom zo dňa 21. júla 2012 sp. zn. 0 T 263/2022 v trvaní 10 (desať) mesiacov so zaradením do Ústavu na výkon trestu odňatia*

slobody so stredným stupňom stráženia.“ Vychádzajúc z prezenčnej pečiatky na predložených kópiách týchto dokumentov, tieto boli 22. júla 2022 doručené ÚVTOS. Možno usudzovať, že bezprostredným a priamym dôsledkom špecifikovaného postupu okresného súdu BA II v konaní sp. zn. 0 T 263/2022 bolo, že sťažovateľ 21. júla 2022 o 12.41 h nastúpil výkon trestu odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov uložený trestným rozkazom okresného súdu BA II č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022. Tento (neprávoplatný) trest odňatia slobody začal sťažovateľ vykonávať ako prvý v poradí z celkového počtu troch špecifikovaných trestov odňatia slobody (skrátенý výpis klienta z 22. augusta 2022).

65. S prihliadnutím na sťažovateľom predložené prílohy neobstojí obrana okresného súdu BA II, resp. zákonného sudcu, že sudca ani vyššia súdna úradníčka nevypracovali príkaz na prijatie do výkonu trestu odňatia slobody a takýto pokyn ani administratívnym zamestnancom nedali. Je jednoznačné, že nariadenie výkonu trestu bolo vydané vyššou súdnou úradníčkou, obdobne aj príkaz na prepustenie bol vydaný zákonným sudcom, ktorý predpokladal okamžitý nástup na výkon trestu vo veci sp. zn. 0 T 263/2022. Nejednoznačnosť uvedeného príkazu na prepustenie (rozpor výroku, v ktorom je uvedený trestný rozkaz vo veci sp. zn. 0 T 263/2022, a odôvodnenia, v ktorom je síce zrejme správne, ale v rozpore s výrokom, uvedený trestný rozkaz vo veci sp. zn. 0 T 222/2022) spôsobil priamo okresný súd BA II, preto túto nejednoznačnosť nemožno vyhodnotiť v prospech okresného súdu BA II v tom zmysle, že uvedeným príkazom malo ísť o okamžitý nástup na výkon trestu vo veci okresného súdu BA II sp. zn. 0 T 222/2022. Navyše v rámci skúmania účinkov uvedeného príkazu je potrebné vychádzať zo záväznosti výroku, a nie odôvodnenia (aj keď podľa obsahu zrejme ide o zjavnú chybu v písaní alebo zrejmu nesprávnosť). Je pritom právne irelevantné, že absentuje v súdnom spise záznam o doručení uvedených dokumentov do ÚVTOS. Z hľadiska namietaného porušenia označených práv sťažovateľa je tiež bezpredmetné, že okresný súd BA II až do doručenia prvej ústavnej sťažnosti ústavným súdom nemal vedomosť o tom, že sťažovateľ začal výkon (neprávoplatného) trestu odňatia slobody vo veci sp. zn. 0 T 263/2022. V tomto kontexte navyše ústavný súd poukazuje na hlásenie zmien z 28. júla 2022 zaslané okresnému súdu BA II zo strany ÚVTOS (č. 1. 75a súdneho spisu), v ktorom ÚVTOS žiadal o „zaslanie originálov NVT, trestný rozkaz, odpis registra trestov vo veci OS Bratislava 2, 0 T 263/2022 z 21. 7. 2022.“, čo mohlo poskytnúť určitú indíciu o vzniknutom pochybení zo strany okresného súdu BA II.

66. Takto uvedeným postupom okresného súdu BA II v konaní sp. zn. 0 T 263/2022 bolo porušené právo sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v jeho trestnej, ako aj civilnej časti (bod 1 výroku tohto nálezu). Postup okresného súdu sa bezprostredne netýkal rozhodovania o opodstatnenosti trestného obvinenia proti sťažovateľovi, v každom prípade išlo o tzv. porozsudkovú činnosť, ktorá sa však bezprostredne týkala neprávoplatne uloženého trestu odňatia slobody, preto v tomto smere ústavný súd dospel k záveru o porušení práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v jeho trestnej časti. Postup okresného súdu v konaní sp. zn. 0 T 263/2022 bezprostredne viedol k zmene režimu väzby na režim výkonu trestu odňatia slobody, ktorá mala dopad na rozdielny režim okrem iných týkajúci sa návštev a práva telefonovať u sťažovateľa, čo malo za následok neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv. Uvedený postup okresného súdu BA II takto predstavuje aj porušenie práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj v jeho civilnej časti (k aplikateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru v civilnej časti pozri časť IV.3 tohto nálezu).

67. Okresný súd BA II v uznesení vyššej súdnej úradníčky z 21. júla 2022 o započítaní do trestu odňatia slobody doby obmedzenia osobnej slobody v nariadení výkonu trestu vyššej súdnej úradníčky z 21. júla 2022 a vo výroku príkazu na prepustenie zákonného sudcu z 22. júla 2022 konštatoval vinu a trest sťažovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 263/2022 bez toho, aby bol sťažovateľ v predmetnej trestnej veci právoplatne uznaný vinným, čím svojím postupom okresný súd BA II v konaní sp. zn. 0 T 263/2022 porušil princíp prezumpcie nevinoty podľa čl. 50 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

68. Postupom okresného súdu (v relevantnom rozsahu) v konaní sp. zn. 0 T 263/2022 nedošlo bezprostredne k obmedzeniu osobnej slobody sťažovateľa (pretože pri správnom a bezchybnom nariadení výkonu trestu uloženého mu v konaní sp. zn. 0 T 222/2022 by zrejme formálne aj materiálne nastúpil výkon tohto právoplatne uloženého trestu), ale k zmene režimu výkonu väzby na režim výkonu trestu odňatia slobody, z tohto hľadiska nemožno uvažovať o porušení základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a jeho práva na osobnú slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, preto v tejto časti ústavný súd prvej ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 8 výroku tohto nálezu).

69. V prerokúvanom prípade o vine a treste rozhodol (neprávoplatne) súd. Postup okresného súdu BA II v konaní sp. zn. 0 T 263/2022 bezprostredne nadväzoval na toto (neprávoplatné) rozhodnutie o vine a treste sťažovateľa, uvedený postup okresného súdu BA II takto nemožno kvalifikovať ako porušenie ústavného princípu vyjadreného v čl. 50 ods. 1 ústavy, preto v tejto časti ústavný súd prvej ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 8 výroku tohto nálezu).

70. V prerokúvanom prípade okresný súd BA II postupoval podľa § 408 Trestného poriadku (nariadenie výkonu trestu), resp. podľa § 414 Trestného poriadku (započítanie väzby a trestu). Tieto konania sú systematicky zaradené do druhého dielu (výkon trestu odňatia slobody) prvej hlavy (výkon trestov) štvrtej časti Trestného poriadku (vykonávacie konanie). Tieto konania sú príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku koncipované ako neverejné konania bez toho, aby sa vykonávalo dokazovanie, čo vylučuje možnosť, aby sa odsúdený mal potrebu oboznamovať s vykonávanými dôkazmi a mal možnosť sa k nim vyjadriť. Obdobne Trestný poriadok nevyžaduje, aby súd o uvedených otázkach rozhodoval v prítomnosti odsúdeného. Z tohto hľadiska nemožno uvažovať o relevantnej príčinnej súvislosti medzi špecifikovaným postupom okresného súdu BA II v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 263/2022 a obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, preto v tejto časti ústavný súd prvej ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 8 výroku tohto nálezu).

71. Sťažovateľ sa v prvej ústavnej sťažnosti tiež domáhal, aby ústavný súd rozhodol, že okresný súd BA II je povinný ďalej vo veci konať v súlade so zákonom a je povinný zrušiť nariadenie výkonu nezákonného trestu odňatia slobody.

72. Zo súdneho spisu okresného súdu BA II sp. zn. 0 T 263/2022 ústavný súd poukazuje na email z 27. septembra 2022 vyššej súdnej úradníčky adresovaný na email [REDACTED], v ktorom vyššia súdna úradníčka reaguje na žiadosť o zaslanie trestného rozkazu č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022, pričom uviedla, že predmetný trestný rozkaz nie je právoplatný, keďže sťažovateľ podal odpor (č. 1. 88 súdneho spisu). V súdnom spise je aj dokument „Odpoveď na lustráciu v ZVJS“ z 24. októbra 2022 týkajúci sa sťažovateľa, podľa ktorého sťažovateľ vykonáva tri tresty odňatia slobody od 14. januára 2025 do 12. novembra 2025 vo veci sp. zn. 0 T 222/2022 okresného

súdu BA II, od 19. mája 2023 do 14. januára 2025 vo veci sp. zn. 2 T 147/2013 Okresného súdu Pezinok a od 19. júla 2022 do 19. mája 2023 vo veci sp. zn. 0 T 263/2022 okresného súdu BA II. V súdnom spise je tiež email z 2. januára 2023 asistentky oddelenia „6 T“ okresného súdu BA II adresovaný na email [REDAKOVANÉ], v ktorom žiada o vrátenie nariadenia výkonu trestu (NVT) sťažovateľa *«vzhľadom na to, že došlo k pochybeniu asistentky senátu „3 T“ [REDAKOVANÉ], ktorá zaslala meilom NVT ku Vám do UVV. Obvinený vykonáva trest sp. zn. 0 T/263/2022 a tento nemá vykonávať lebo nie je to právoplatne skončené a má vykonávať trest sp. zn. 0 T/222/2022.»*. (č. l. 114 súdneho spisu). Zo súdneho spisu tiež vyplýva, že okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 0 T 263/2022-140 z 10. januára 2023 tak, že sťažovateľa uznal vinným na vymedzenom skutkovom základe z úmyselného prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona. Za to bol odsúdený na ďalší trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov, pre výkon tohto trestu bol zaradený od ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Bol mu uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 2 roky. Dňa 6. februára 2023 bola okresnému súdu BA II doručená žiadosť Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o vyhotovenie a zaslanie trestného listu v trestnej veci sťažovateľa okresného súdu BA II sp. zn. 0 T 263/2022 do registra trestov vzhľadom na priložené uznesenie okresného súdu BA I č. k. 8 Nt 15/2022 z 27. septembra 2022 (č. l. 143 – 144 súdneho spisu). Na uvedenú žiadosť reagovala asistentka senátu „3 T“ okresného súdu BA II emailom z 8. februára 2023 adresovaným na email [REDAKOVANÉ], v ktorom uviedla, že *„vec 0 T/263/2022... nie je právoplatne skončená, preto nie je možné Vám trestný list zaslať.“* (č. l. 145 súdneho spisu).

73. Ústavný súd si tiež vyžiadal od ÚVTOS osobný spis sťažovateľa, v ktorom je okrem iných *„Skrátený výpis klienta“* z 8. februára 2023, v ktorom oproti skrátenému výpisu klienta z 22. augusta 2022 je uvedený výkon dvoch trestov odňatia slobody vo veci okresného súdu BA II sp. zn. 0 T 222/2022 (s nástupom 21. júla 2022 o 13.58 h) a vo veci Okresného súdu Pezinok sp. zn. 2 T 147/2013 s nástupom 19. mája 2023 o 13.58 h.

74. Vychádzajúc z predchádzajúcich bodov tohto nálezu, ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd BA II podnikol kroky smerujúce k náprave vzniknutého stavu, t. j. k náprave stavu, keď sťažovateľ (administratívne) vykonával neprávoplatne uložený trest odňatia slobody vo veci sp. zn. 0 T 263/2022. Uvedená procesná aktivita okresného súdu BA II viedla k zosúladieniu stavu v evidencii vykonávaných trestov odňatia slobody (skrátený výpis klienta z 22. augusta 2022). Okresný súd BA II zároveň vo svojom procesnom postupe vychádzal zo skutočnosti, že sťažovateľ proti trestnému rozkazu podal odpor, a rozhodol vo veci rozsudkom na hlavnom pojednávaní 10. januára 2023. Z tohto dôvodu ústavný súd nepovažoval za potrebné prikázať okresnému súdu BA II, aby ďalej vo veci konal v súlade so zákonom a uložiť mu povinnosť zrušiť nariadenie výkonu nezákonného trestu odňatia slobody, preto v tejto časti prvej ústavnej sťažnosti nevyhoviel (bod 8 výroku tohto nálezu).

IV.3. K druhej ústavnej sťažnosti:

75. V druhej ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta, že okresný súd BA I napadnutým uznesením určil spoločný spôsob výkonu postupne uložených trestov v ÚVTOS so stredným stupňom stráženia, pričom predmetom rozhodovania bol aj trest odňatia slobody v konaní okresného súdu

BA II sp. zn. 0 T 263/2022, ktorý ale nebol uložený právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu.

76. Pokiaľ ide o vykonávacie konanie v trestných veciach, EŠLP konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vo svojej trestnej časti nie je aplikovateľný, keďže konania týkajúce sa väzenského systému nemajú v zásade súvis s rozhodovaním o oprávnenosti trestného obvinenia (porovnaj rozsudok Veľkého senátu vo veci Enea proti Taliansku zo 17. 9. 2009, bod 97, m. m. tiež IV. ÚS 142/2020, IV. ÚS 338/2021, IV. ÚS 112/2022). V každom prípade prístup k súdu, ktorý má právomoc rozhodnúť o umiestnení do príslušného väzenského režimu, s ktorým sú spojené príslušné obmedzenia, by mal podliehať prieskumu v rámci civilnej časti čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže ide o rozhodovanie o civilných právach a záväzkoch (porovnaj Enea proti Taliansku, bod 98). Ak teda išlo o obmedzenia týkajúce sa návštev, vychádzok, hmotných práv, tieto predstavovali zásah do civilných práv (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ganci proti Taliansku z 30. 10. 2003, bod 25 alebo IV. ÚS 462/2022).

77. V prerokúvanej veci išlo o rozhodovanie súdu o spôsobe výkonu postupne uložených trestov odňatia slobody sťažovateľovi. Išlo o rozhodovanie o tzv. vonkajšej diferenciácii v zmysle § 12 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“), podľa ktorého vonkajšia diferenciácia je výkon trestu podľa stupňa stráženia a riadi sa zásadou, že čím je vyšší stupeň stráženia, tým väčší je rozsah obmedzení; rovnako diferencovane je upravený aj výkon práv a formy zaobchádzania. Pokiaľ ide o režim v ústave s minimálnym stupňom stráženia a v ústave so stredným stupňom stráženia, ten je rámcovo vymedzený v § 13 ods. 2 a 3 zákona č. 475/2005 Z. z. Odsúdený v ústave s minimálnym stupňom stráženia môže byť umiestnený v otvorenom oddelení, kde sa špecifikovaným spôsobom zmierňujú obmedzenia odsúdených (porovnaj § 76 ods. 1 a 2 zákona č. 475/2005 Z. z.). Z tohto hľadiska v prerokúvanej veci sa bezprostredne rozhodovalo o niektorých civilných právach sťažovateľa, resp. o miere ich obmedzenia a bližšieho určenia podmienok, za ktorých tieto civilné práva môže sťažovateľ vykonávať (porovnaj rozsudky Sporrang a Lönnroth proti Švédsku z 23. 9. 1982, bod 81 a Zander proti Švédsku z 25. 11. 1993, bod 22), preto je vo veci aplikovateľný čl. 6 ods. 1 dohovoru v jeho civilnej časti.

78. Z napadnutého uznesenia okresného súdu BA I vyplýva, že predmetom rozhodovania bol aj trest odňatia slobody v trestnej veci okresného súdu BA II sp. zn. 0 T 263/2022. Okresný súd BA I v odôvodnení napadnutého uznesenia poukázal na to, že sťažovateľ v ÚVTOS vykonáva „*trest odňatia slobody uložený rozhodnutím Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 0 T/263/2022, v trvaní 10 mesiacov odňatia slobody, pre ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Výkon trestu nastúpil dňa 19. 07. 2022 a tento bude vykonávať do 19. 05. 2023.*“. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd BA I vychádzal z návrhu riaditeľa ÚVTOS a jeho príloh.

79. Z vyjadrenia zákonného sudcu tiež vyplýva, že pri rozhodovaní o návrhu riaditeľa ÚVTOS vychádzal zo samotného návrhu a z jeho príloh – z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS z 3. augusta 2022 a tiež z «*prílohy „skrátenej výpis klienta“ v rámci ktorého sú uvedené výkony väzieb a právoplatne uložených trestov, vrátane rozhodnutí a opatrení súdov vedúcich k samotnému výkonu jednotlivých právoplatne uložených trestov.*». V tomto výpise bolo pritom uvedené odsúdenie trestným

rozkazom okresného súdu BA II č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022. Toto odsúdenie bolo zaznamenané aj „v lustrácii ZVJS realizovanej tunajším súdom dňa 08. 08. 2022.“. Zákonný sudca nevychádzal z odpisu z registra trestov z 8. augusta 2022 vzhľadom na to, že predmetný trestný rozkaz mal nadobudnúť právoplatnosť 21. júla 2022, „a teda toto odsúdenie, z dôvodu časového, ešte nemohlo byť Registrom trestov Generálnej prokuratúry SR zaznamenané...“. Zákonný sudca tiež poukázal na to, že okresný súd BA II v trestnej veci sp. zn. 0 T 263/2022 vykonal aj porozsudkovú činnosť (uznesenie o započítaní doby zadržania, uznesenie o vzatí do väzby a dodanie do výkonu trestu odňatia slobody), preto nemal dôvod pochybovať o právoplatnosti trestného rozkazu v predmetnej trestnej veci.

80. Z dostupných podkladov – z napadnutého uznesenia, zo súdneho spisu a tiež z vyjadrenia zákonného sudcu vyplýva, že okresný súd BA I pri rozhodovaní o návrhu riaditeľa ÚVTOS vychádzal z návrhu a jeho príloh s tým, že vykonal vlastné šetrenie – lustráciou v systéme Zboru väzenskej a justičnej stráže a taktiež si zaobstaral odpis z registra trestov. Napriek tomu podklady, na základe ktorých rozhodoval, boli z objektívneho hľadiska nedostatočné, keďže okresný súd BA I ako podklad svojho rozhodovania zohľadnil aj neprávoplatné odsúdenie sťažovateľa v trestnej veci sp. zn. 0 T 263/2022. Možno akceptovať námietku zákonného sudcu, že v zaobstaranom odpise z registra trestov odsúdenie vo veci sp. zn. 0 T 263/2022 z časového hľadiska nemohlo figurovať – keď napokon v tomto odpise z registra trestov absentuje aj odsúdenie vo veci okresného súdu BA II sp. zn. 0 T 222/2022 trestným rozkazom z 20. júna 2022. Napriek uvedenému je potrebné zohľadniť len to, či okresný súd BA I rozhodol na základe objektívne dostatočných podkladov. Je v podstate potrebné akceptovať námietku sťažovateľa v tom, že spoľahlivejším podkladom na rozhodovanie o návrhu riaditeľa ÚVTOS by boli právoplatné a vykonateľné rozhodnutia príslušných súdov s doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti, ktoré si mal okresný súd BA I pred rozhodnutím o vonkajšej diferenciacii zaobstarať.

81. Sťažovateľ tiež uvádzal, že v rámci ÚVTOS namietal, že v špecifikovanej trestnej veci absentuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu, preto v danej veci nemôže vykonávať trest odňatia slobody. Uvedené námietky sa však nepremietli napr. do obsahu návrhu riaditeľa ÚVTOS. Druhá ústavná sťažnosť nesmeruje proti postupu riaditeľa ÚVTOS, preto ústavný súd nie je oprávnený posudzovať postup riaditeľa ÚVTOS, resp. iných príslušných zamestnancov ÚVTOS v súvislosti s námietkami sťažovateľa v tomto smere.

82. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd BA I rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a jeho právne závery v napadnutom uznesení sú arbitrárne v tom rozsahu, v akom za podklad svojho rozhodnutia o návrhu riaditeľa ÚVTOS vzal trest odňatia slobody, ktorý mal byť sťažovateľovi uložený trestným rozkazom okresného súdu BA II č. k. 0 T 263/2022 z 21. júla 2022. Postupom okresného súdu BA I v napadnutom konaní a jeho uznesením z 27. septembra 2022 takto bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 4 výroku tohto nálezu).

83. Okresný súd BA I v napadnutom uznesení z 27. septembra 2022 – v jeho výroku a tiež v príslušnej časti odôvodnenia vychádzal z predpokladu právoplatného odsúdenia sťažovateľa v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 0 T 263/2022, čím vo svojej podstate konštatoval, že sťažovateľ je vinný zo spáchania skutku, ktorý sa mu kládol za vinu v predmetnej trestnej veci, a to v situácii, keď sťažovateľ nebol právoplatne odsúdený vo veci rozhodujúcim súdom. Z toho pohľadu sa

na sťažovateľa malo v uvedenej procesnej situácii hľadieť ako na nevinného, čo sa týka skutku, ktorý sa mu kládol za vinu vo veci okresného súdu BA II vedenej pod sp. zn. 0 T 263/2022. Okresný súd BA I tak napadnutým uznesením – formuláciou jeho výroku a formuláciou príslušnej časti odôvodnenia – porušil princíp prezumpcie neviny zakotvený v čl. 50 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto rozhodol o porušení čl. 50 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu BA I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Nt 15/2022 a jeho uznesením z 27. septembra 2022 (bod 4 výroku tohto nálezu).

84. Vzhľadom na obsah bodu 4 výroku tohto nálezu bolo potrebné pristúpiť v zmysle čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy a jemu zodpovedajúceho § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde k zrušeniu uznesenia okresného súdu BA I č. k. 8 Nt 15/2022 z 27. septembra 2022 a k vráteniu veci okresnému súdu BA I (bod 5 výroku nálezu). Po vrátení veci bude okresný súd BA I povinný zvážiť ďalší procesný postup, osobitne či naďalej pretrváva potreba rozhodnúť o návrhu riaditeľa ÚVTOS týkajúcom sa spoločného spôsobu výkonu postupne uložených trestov odňatia slobody a v prípade kladného posúdenia tejto otázky opätovne vo veci rozhodnúť.

85. Okresný súd BA I napadnutým uznesením bezprostredne nerozhodoval o osobnej slobode sťažovateľa. Do výkonu trestu odňatia slobody bol sťažovateľ dodaný z väzby, a to v konaní okresného súdu BA II v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T263/2022. Obdobne okresný súd BA I nerozhodoval priamo o vine a o treste sťažovateľa. Z toho hľadiska absentuje vecná súvislosť medzi namietaným porušením základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru a tiež medzi obsahom čl. 50 ods. 1 ústavy a postupom okresného súdu BA I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Nt 15/2022 a jeho uznesením z 27. septembra 2022. Z týchto dôvodov druhej ústavnej sťažnosti v tejto časti ústavný súd nevyhovel (bod 8 výroku tohto nálezu).

86. Sťažovateľ v druhej ústavnej sťažnosti tiež namietal porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V druhej ústavnej sťažnosti osobitne nešpecifikoval, porušenie ktorého práva inkorporovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy namieta. Z obsahu druhej ústavnej sťažnosti možno usudzovať, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a porušenie základného práva vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom.

87. V prerokúvanom prípade okresný súd BA I rozhodoval podľa § 407 ods. 3 Trestného poriadku na základe návrhu riaditeľa ÚVTOS podaného podľa § 407 ods. 4 Trestného poriadku. Uvedené konanie je systematicky zaradené do druhého dielu (výkon trestu odňatia slobody) prvej hlavy (výkon trestov) štvrtej časti Trestného poriadku (vykonávacie konanie). Uvedené ustanovenia Trestného poriadku nevyžadujú, aby o návrhu riaditeľa ÚVTOS podľa § 407 ods. 4 Trestného poriadku príslušný súd rozhodoval v prítomnosti odsúdeného, resp. aby mu dal primeranú príležitosť oboznámiť sa so všetkými dôkazmi tvoriacimi podklad rozhodnutia vrátane možnosti vyjadriť sa k týmto dôkazom. Uvedené konanie je príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku koncipované ako neverejné konanie.

88. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého rozhodnutie a postup všeobecného súdu, ktoré sú v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00). Z tohto hľadiska medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2

ústavy a postupom okresného súdu BA I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Nt 15/2022 a jeho uznesením z 27. septembra 2022 ústavný súd neidentifikoval relevantnú príčinnú súvislosť, preto v tejto časti druhej ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovelo (bod 8 výroku tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

89. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

90. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal.

91. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

92. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

93. Prihliadajúc na petit prvej ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadost'učinenie v sume 5 000 eur, ktoré odôvodnil skutočnosťami vymedzenými v samotnej prvej ústavnej sťažnosti. Obdobne vychádzajúc z petitu druhej ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadost'učinenie tiež v sume 5 000 eur, ktoré odôvodnil skutočnosťami uvedenými v druhej ústavnej sťažnosti.

94. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v prvom rade vychádzal z materiálneho prístupu k námietkam o porušení základných práv a slobôd. V prerokúvanej veci je zjavné, že popri (neprávoplatnom) treste odňatia slobody vo veci sp. zn. 0 T 263/2022 existovali ďalšie dva právoplatné a vykonateľné tresty odňatia slobody (okresný súd BA II sp. zn. 0 T 222/2022 a Okresný súd Pezinok sp. zn. 2 T 147/2013), ktoré by samy osebe predstavovali právny základ jednak na obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa, resp. na zmenu režimu väzby na režim výkonu trestu odňatia slobody. Z tohto pohľadu možno pochybenie okresného súdu BA II v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 263/2022 vnímať ako pochybenie, ktoré malo vo svojej podstate primárne (administratívnu) povahu a (administratívny) dopad na sťažovateľa, keď bez ohľadu na neprávoplatné odsúdenie vo veci sp. zn. 0 T 263/2022 bol by dodaný do výkonu trestu odňatia slobody na podklade ďalších dvoch odsúdení – osobitne na podklade príkazu na dodanie do výkonu trestu odňatia slobody z 19. júla 2022 vo veci okresného súdu BA II sp. zn. 0 T 222/2022. Postup okresného súdu BA II však mohol u sťažovateľa vyvolať pocit neistoty, krivdy a nespravodlivosti z toho hľadiska, že začal vykonávať (neprávoplatný) trest odňatia slobody, čím utrpel nepochybne nemateriálnu ujmu. Uvedená ujma sa určitým spôsobom znásobila, resp. pokračovala aj pri rozhodovaní okresného súdu BA I v konaní sp. zn. 8 Nt 15/2022, keď napriek sťažovateľom tvrdenej signalizácii pochybenia okresného súdu BA II v ÚVTOS riaditeľ ÚVTOS uvedenú skutočnosť nijako nereflektoval a nesignalizoval vo svojom návrhu. Z tohto hľadiska potom okresný súd BA I pri svojom rozhodovaní vychádzal z podkladov, ktoré sa v okolnostiach

prerokúvaného prípadu ukázali ako nedostatočné a ktoré nevedli k odhaleniu pochybenia okresného súdu BA II. Okresný súd BA I takto za podklad svojho rozhodovania vzal aj (neprávoplatný) trest odňatia slobody. Uvedená okolnosť mohla znásobiť ešte pocit krivdy a nespravodlivosti u sťažovateľa v tom, že jeho snaha o nápravu daného stavu nebola nijako reflektovaná príslušnými orgánmi. Pochybenie okresného súdu BA I mohlo mať aj praktický dopad na právne postavenie sťažovateľa v tom, že pri rozhodovaní o návrhu riaditeľa ÚVTOS o určenie spoločného spôsobu výkonu postupne uložených trestov v ÚVTOS mohol okresný súd BA I určiť výkon právoplatne uložených trestov odňatia slobody aj v ústave s minimálnym stupňom stráženia. Ústavný súd zohľadnil aj skutočnosť, že v čase rozhodovania o ústavných sťažnostiach bol skutočný stav už zohľadnený v evidencii vykonávaných trestov (skrátенý výpis klienta), hoci zrejme bude potrebné opätovne rozhodnúť o vonkajšej diferenciacii. Na podklade týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi celkovo v sume 3 000 eur, pričom okresný súd BA II bude povinný sťažovateľovi zaplatiť 1 500 eur (bod 2 výroku tohto nálezu) a okresný súd BA I bude povinný zaplatiť sťažovateľovi 1 500 eur (bod 6 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadosťučinenia celkovo v sume 3 000 eur oproti sťažovateľom navrhovanej celkovej sume 10 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavným sťažnostiam nevyhovel (bod 8 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

95. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 690,87 eur.

96. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľovi priznal trovy právneho zastúpenia celkovo za 8 úkonov právnej služby. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za každý úkon právnej služby za rok 2022 v sume 193,83 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2022 v sume 11,63 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky) a zo základnej sadzby tarifnej odmeny za každý úkon právnej služby za rok 2023 v sume 208,67 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2023 v sume 12,52 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Ústavný súd zaviazal okresný súd BA II nahradiť sťažovateľovi trovy konania za 5 úkonov právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie prvej ústavnej sťažnosti, replika sťažovateľa z 25. októbra 2022, replika sťažovateľa z 26. januára 2023 a replika sťažovateľa z 31. januára 2023) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky, čo celkovo predstavuje sumu 1 058,76 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Ústavný súd zaviazal okresný súd BA I nahradiť sťažovateľovi trovy konania za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie druhej ústavnej sťažnosti, replika sťažovateľa z 9. marca 2023) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky, čo celkovo predstavuje sumu 632,11 eur (bod 7 výroku tohto nálezu).

97. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia sú okresný súd BA II a okresný súd BA I povinné uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

98. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu